

Hospodářská zvířata

Ahoj děti,

tento týden bude pro nás kratší než obvykle, protože nám ho poněkud zkrátily velikonoční svátky. A tak nás čeká mlsání velikonoční nadílky a malé povídání o hospodářských zvířatech, jejich užitku a mláďatech, která právě v tyto jarní dny začnou přicházet na svět.

Život na statku

Zvířátka, která dnes známe jako hospodářská nebo domácí, žijí s námi lidmi buď na velkém statku, nebo si některá z nich pořizují lidé s rodinným domkem na vesnici. Nebylo tomu tak vždycky. V dávných dobách žila všechna zvířata divoce v přírodě. Lidé si obstarávali jídlo sbíráním různých plodů, nebo později jako první zemědělci (pěstováním zemědělských plodin na poli). Potravu si zajišťovali také lovem divokých zvířat. Postupně si však uvědomovali, že chování některých zvířat v blízkosti svých obydlí jim přinese obrovský užitek. Získávali tak snadno maso, ale i další důležité suroviny jako jsou vejce, peří, vlna, kůže, tuk a další. A tak si je postupem mnoha a mnoha let začali osvojovat. Na další stránce si ukážeme, která zvířata se u nás ocitla mezi prvními, a která přišla k lidem jako poslední.

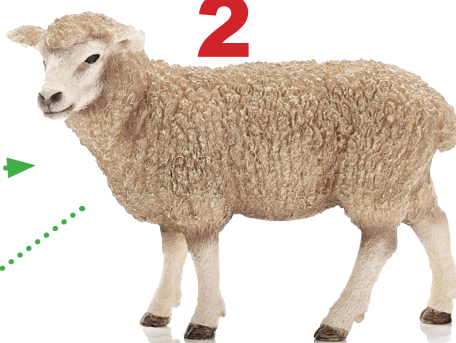
Osvojování hospodářských a domácích zvířat

1

Jako první přišel k lidem pes.
Jeho prapředkem byl
samožřejmě vlk.

2

Dalším osvojeným
zvířetem byla ovce.

3

Po ovci přišla k lidem koza.

4

Jako čtvrtý na řadě
se u lidí ocitl tur.

5

Následovalo prasátko.

6

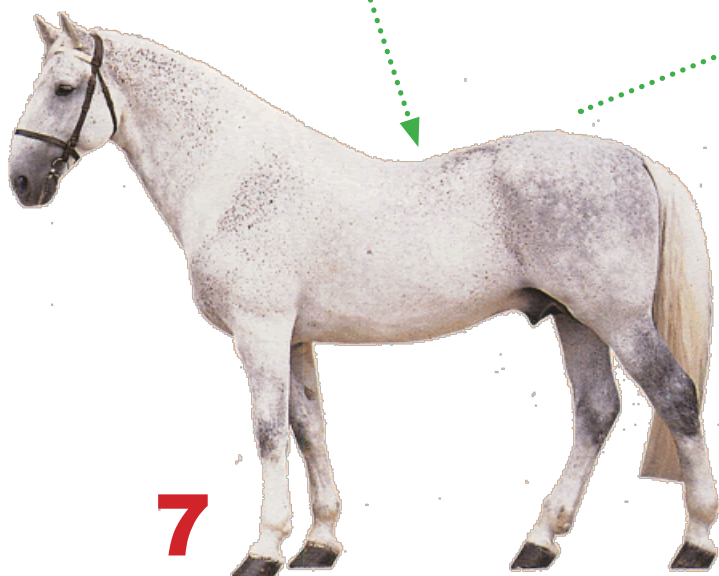
Kočka se v lidském
obydlí začala
objevovat jako
šesté zvíře.

8

Mezi posledními
se objevil králík.

7

Největší a sedmé zvíře v řadě byl kůň.

9

A jako opravdu poslední si lidé
osvojili okřídlená zvířata - slepice,
husy, kachny a krůty.

Užitek z chování hospodářských zvířat

Ted' se podíváme, jak nám jednotlivá zvířata slouží, jaký nám přinášejí užitek a jak o ně pečujeme.

Role pejska byla chránit lidská obydlí. Lidé je krmili a psi je na oplátku chránili. Vytvořilo se tak jedno z nejsilnějších pout mezi člověkem a zvířetem.

Lidé psům staví buď boudy, anebo s nimi bydlí přímo v lidském obydlí.

Kromě ochrany využíváme schopností pejska i k dalším účelům. Speciálně vycvičení psi pomáhají nevidomým lidem v orientaci na ulici.

Jiný výcvik zase naučí psy starat se o nemocné nebo postižené lidi či děti. Svoji láskou jim usnadní nelehký osud.

Ovce je stádové zvíře, a tak je dobré pořídit si jich více než jednu. Nepotřebují žádné náročné ustájení. Vydří na pastvině klidně celý rok. Potřebují pouze nějaký přístřešek, aby si odpočinuly ve stínu. Ovečky se živí trávou z pastvin. V zimě jim nabídneme seno. Chování ovečky nám dává mnoho dobrého.

Z jejího mléka vyrábíme sýry.

V kuchyni zpracováváme jehněčí maso.

Z ovčí vlny vyrábíme
příze na pletení
hřejivých oděvů.

Ovčí kůže se používala jako teplá předložka na podlahy, nebo se pokládala na sedací nábytek. Zahřála jako rukavice, kožíšek nebo beranice.

Koza nám dává především mléko a výrobky z něj, které na rozdíl od kravského nezpůsobují alergie.

Koza oproti ovci nepotřebuje žít ve stádu.

Chováme ji většinou v ohrádce, v zimě zavíráme do chléva. Má ráda trávu, ale i listy či kůru stromů.

V kuchyni pečeme kůzlečí maso.

Kůži, stejně jako ovčí, využívali lidé k tepelné izolaci. Také se z ní vyráběl hudební nástroj - dudy.

Z jemné kozinky se šily krásné rukavičky nebo třeba kabelky.

Chování krávy (nazývána též tur domácí nebo také souhrnným názvem - skot) patřilo k nejpřínosnějším. Kráva byla významným zdrojem mléka a masa. Zpracovávala se také její kůže.

Žije v ohradách na pastvinách, kde se živí trávou. V zimě ji chováme v chlévě a poskytujeme dostatek sena.

Všichni do svého jídelníčku zahrnujeme prakticky každý den nějaký mléčný výrobek. Jsou důležitým zdrojem bílkovin a vápníku.

Hovězí maso obsahuje velké množství železa.

Skot lidé využívali také jako tažné zvíře.

Z hovězíny se vyráběly opasky, boty, kabelky a další kožené výrobky.

Vepřík neboli prase domácí se choval především jako zdroj masa a výrobků z něj. Hojně se využívala i kůže. Dnes prasátko slouží také ke zkoumání některých lidských chorob.

Chováme ho ve chlévku. Prase je všežravec, ale lidé ho krmí především bramborami, kukuřicí, obilným šrotem a zbytky z kuchyně.

Prase je zvíře velmi čisté, záleží však na lidech, jak čisté udržují chlévy. Za označení „jsi špinavý jako prasátko“ vlastně ani nemůžou.

Lidé se velmi těšili na dobroty ze zabíjaček, které se připravovaly zejména v zimních měsících. Maso se tak lépe uchovávalo. Každé dítě zná dobrotu zvanou „řízeček“.

Z prasečích štětín vyrábíme nejrůznější štětky či malířské štětce.

V uzeninách máme na výběr z velkého množství uzených dobrot, jako jsou šunky, párky či uzené maso.

Z kůže, stejně jako z hovězí, šijeme různé kožené výrobky.

Vepřový tuk neboli sádlo využíváme v kuchyni zejména na smažení.

Chov koně měl významný dopad na celou lidskou společnost. Sloužil především jako „dopravní prostředek“. Umožnil tak lidem rychleji a pohodlněji cestovat. Jako tažné zvíře pomáhal různým obchodníkům převážet zboží, takže významně obohatil celé obchodování. Koníka chováme ve stájích, přes den ve výběhu. Jejich obvyklou potravou je ječmen, oves a seno.

Koňské síly hojně využívali také zemědělci.

Z koňských žíní se vyrábí různé kartáče či smyčec k houslím.

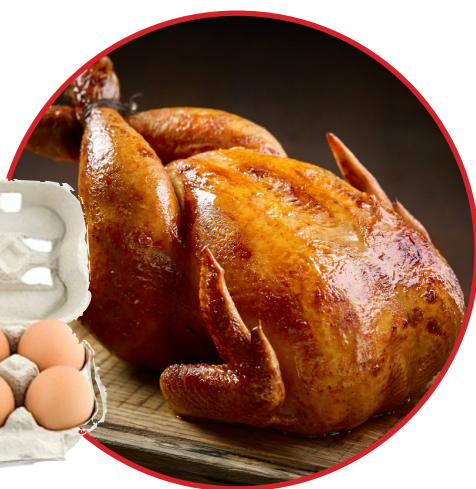
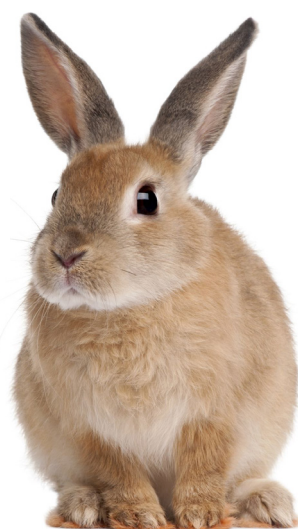

Kočka měla v lidských domovech dva významy - lidé věřili, že je ochrání před zlem (ve starém Egyptě byla kočka posvátná) a zároveň pomáhala domácnostem zbavit se myší.

Kočka má výborný zrak i čich. Mají rády jemné maso, ale můžeme jim přilepšit třeba i lžičkou jogurtu.

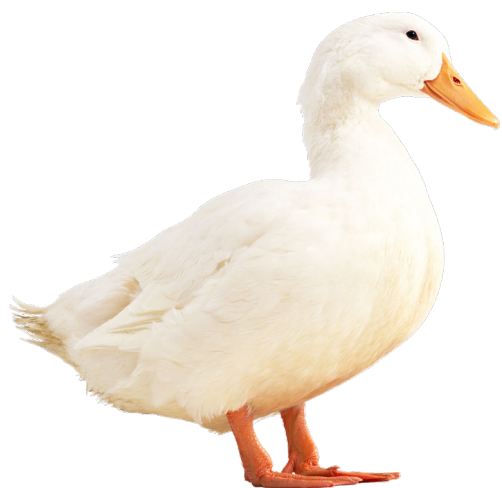

Králík byl do naší země dopraven z Německa ve středověku. Choval se především pro velmi chutné dietní maso a jemný kožíšek.

Slepice (neboli kur domácí) je u nás chována především pro maso a vajíčka, která jsou důležitým zdrojem bílkovin.

Je všežravec, nejraději má ale nejrůznější zrníčka. Slepice přes den běhají po dvorku, na noc je zavíráme do kurníku.

Mezi poslední opeřence, které chováme doma, patří kachny, husy a krůty. Jejich užitek spočívá především v chutném masu. Kachny a husy mají také velmi jemné peří, které využíváme do nejrůznějších přikrývek nebo také zimních bund.

Krůtí šunka je velice jemná a dietní pochutina. Krůtí maso patří mezi nejzdravější.

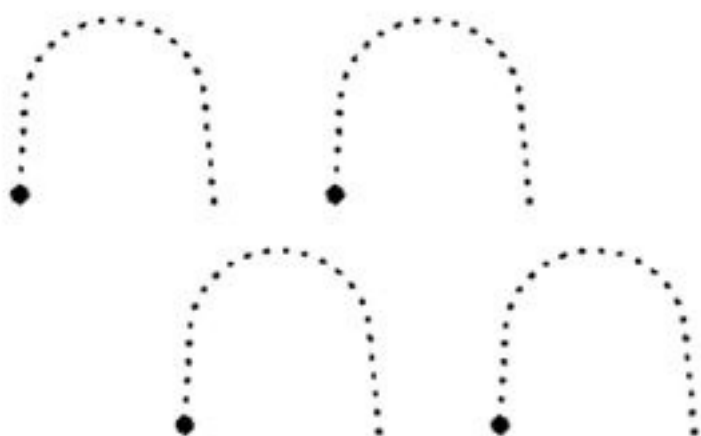

Pojmenuj mláďata hospodářských a domácích zvířat. Řekni, jak se jmenuje jejich maminka a tatínek.

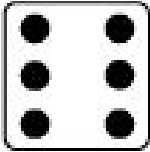
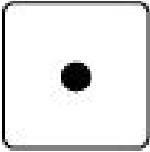
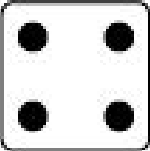
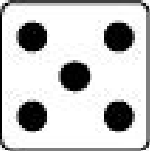
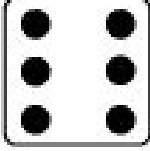
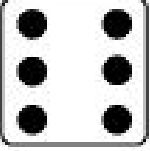
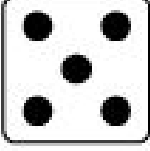
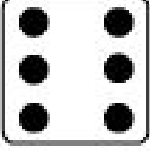
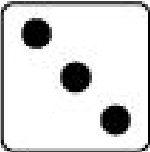
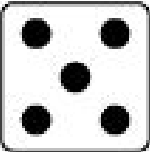
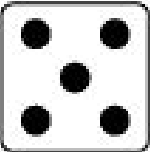
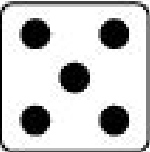
...malá krůta :)

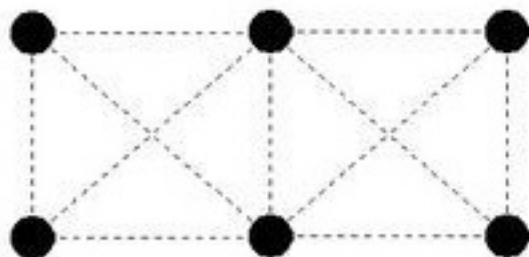
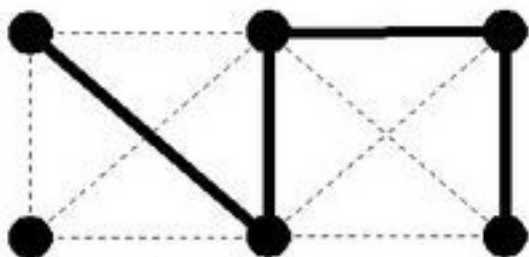
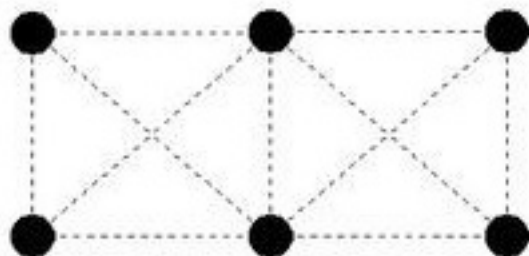
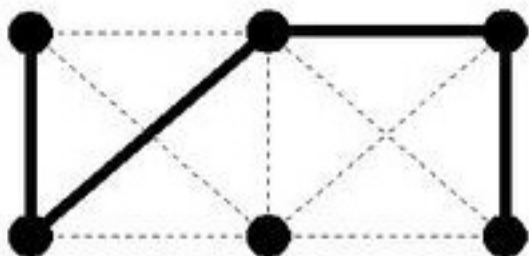
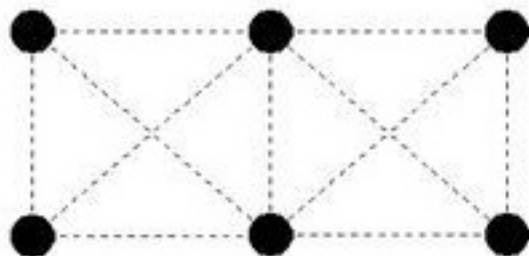
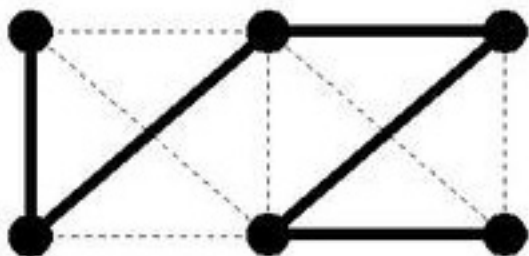
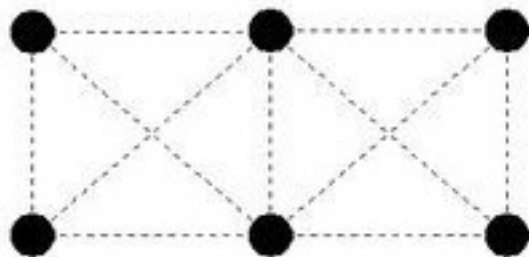
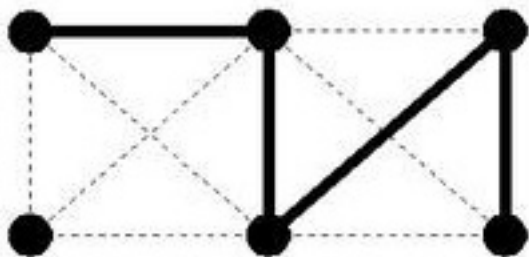
Spoj správnou číslici s počtem na dominu.

12

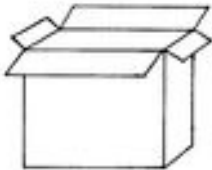
		•	•	
		•	•	
		•	•	
		•	•	
		•	•	
		•	•	

Spoj body podle předlohy.

Rozhodni, která dvojice slov se rýmují. Škrtni, co se nerýmuje.

			
PES	LES	KOS	NOS
			
KRABICE	ČEPICE	ŽÁBA	KOSA
			
BOTA	HRUŠKA	TRÁVA	KRÁVA
			
VESTA	CESTA	VLAK	RAK
			
KOČKA	VLOČKA	BASA	KASA